

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Erfgoed en Kunsten

Van

Persoonsgegevens

Datum

15 januari 2026

Referentie

60996806

Bijlagen

1

Intern OCW afgestemd

IOE, RCE

Kamerbrief m.b.t. aanbidding rapport De meldplicht en metaaldetectie, inclusief beleidsreactie

Aanleiding

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (hierna: de Inspectie) biedt u het rapport De meldplicht en metaaldetectie aan. Overeenkomstig afspraken tussen de Inspectie en de beleidsdirectie, raadt de Inspectie u aan dit rapport aan te bieden aan de Tweede Kamer. Het is gebruikelijk om rapporten als deze daarbij te voorzien van een beleidsreactie. De Directie Erfgoed en Kunsten heeft daartoe een brief opgesteld.

Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met verzending van het rapport De meldplicht en metaaldetectie en uw beleidsreactie daarop aan de Tweede Kamer, middels de bijgevoegde brief.

Toelichting

- Sinds de invoering van de Erfgoedwet in 2016 mogen metaaldetector-amateurs op veel plekken zoeken naar archeologische vondsten, op voorwaarde dat zij deze (tijdig) melden aan de Minister van OCW.
- Het idee was dat hierdoor minder vondsten in de illegaliteit zouden verdwijnen, meer vondsten gemeld zouden worden en de informatie over deze vondsten toegankelijk(er) zou worden.
- De Inspectie heeft onderzocht of de meldingsplicht functioneert en of de doelen behaald worden. Ze stelt vast dat er sinds 2016 meer wordt gemeld en dat het aantal melders groeit, maar ook dat het aantal vondstmeldingen achterblijft bij het (geschatte) aantal detectoramateurs.
- De Inspectie stelt dat het nodig is om hier verandering in aan te brengen en komt daarvoor met een aantal aanbevelingen (zie beneden).
- In uw beleidsreactie geeft u aan dat er diverse goede voorbeelden zijn die getuigen van de meerwaarde van het bestaande systeem en beschrijft u dat het hoopvol is dat het aantal melders toeneemt.
- U sluit zich aan bij de conclusie van de Inspectie dat er maatregelen nodig zijn om het aantal meldingen te verhogen. U geeft aan dat u hier voor een deel al mee aan de slag bent en beschrijft wat u aanvullend gaat doen.

Uw reactie op de aanbevelingen van de inspectie is als volgt:

Inzet op het informeren van detectoramateurs over rechten en plichten.

Datum
6 januari 2026

- U wijst erop dat in de Kamerbrief m.b.t. het traject Verbetering Erfgoedwet¹ reeds is aangekondigd dat u inzet op voorlichting om het melden van vondsten te stimuleren.
- U geeft aan dat u via de RCE doorlopend in gesprek bent met de zoekersgemeenschap en dat u de RCE vraagt om samen met hen te verkennen hoe niet-melders beter kunnen worden bereikt, betrokken en geïnformeerd.

Betrekken en ondersteunen van organisaties zoals PAN en de DDA

- U geeft aan dat vrijwilligers ontzettend belangrijk zijn voor de zorg voor archeologisch erfgoed en dat u zich daarom sinds 2023 extra inspant om hun positie binnen het bestel te versterken.
- U geeft aan dat er tegen de achtergrond van de ratificatie van het verdrag van Faro tussen de RCE en diverse organisaties kennisuitwisseling plaatsvindt ten aanzien van de rechten, plichten en wensen van vrijwilligers en dat daarbij ook aandacht is voor metaaldetectie.
- U wijst erop dat PAN (Portable Antiquities of the Netherlands) sinds 2022 door OCW wordt gefinancierd middels een subsidie van €500.000 per jaar en dat u jaarlijks €65.000 bijdraagt aan de beheerskosten van het digitale systeem. U beschrijft dat u daarnaast via incidentele subsidies investeert in de technische en wetenschappelijke doorontwikkeling van PAN.
- U geeft aan dat u via het traject Verbetering Erfgoedwet werkt aan het verduidelijken van de rol die PAN vervult binnen de meldingsplicht.

Aanpassing beleidskader of wettelijke mogelijkheden

- U geeft aan dat u deze aanbeveling betreft bij het traject Verbetering Erfgoedwet en dat u daarbinnen reeds werkt aan het verduidelijken van de eigendomssituatie van toevalsvondsten.

Onderzoek redenen voor niet (tijdig) melden

- U geeft aan dat u deze aanbeveling betreft bij het traject Verbeteringen Erfgoedwet, omdat dit inzicht nodig is om afwegingen te kunnen maken.

¹ Kamerbrief Verbetering Erfgoedwet en erfgoedzorg, Tweede Kamer, vergaderjaar 2024 – 2025, 32 820, nr. 533.